

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 12-50 Din

za inozemstvo 25—

neobvezno

Oglaš. po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ul. 1
Tel. št. 22.

Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čakov.
savodu št. 11.542.

Nespremenjena politična situacija

VLADA SI ŠE VEDNO NE ZNA POMAGATI IZ ZADEGE.

Beograd, 2. aprila. g. Splošna politična situacija se tudi preko praznikov ni izpremenila. Kljub vsem dolgovoznim razpravam tukajšnjega časopisa, v katerih se vedno in vedno zopet omenja tudi amputacija, razpravlja danes «Politika» to v vseh časopisih premlevano «amputacijo» in sviri pred prenapljenimi koraki. «Mi ne smemo — opominja «Politika» — niti za trenutek pozabiti, da je kirurški nož, ki je v naših rokah, poslednje sredstvo in da je treba prejšnjim poskusom vsa druga sredstva. Ta sredstva pa morajo biti danes drugačna, kakor so bila pred 4 leti.»

Beograd, 2. aprila. p. Nocoj je bila seja ministrskega sveta. Na tej seji se je razpravljalo o notranji politiki. Ministri se drže zelo rezervirano in ne dajejo nikakih izjav novinarjem. Kakor doznava vaš poročevalec, so posebno pozornost posvečali razgovoru o koalicijski demokraciji. O tem se bo razpravljalo po pravnostnih velikonočnih praznikih.

Danes dopoldne sta imela konferenco ministrski predsednik Pašić in minister za vere Jovanović. Jovanović je poročal

Pašiću o svojem sinočnem razgovoru s kraljem.

Vprašanje likvidacije pokrajinskih uprav.

Beograd, 2. marca g. Včeraj in danes je imel sejo poseben odbor ministrov, ki ga je določil ministrski svet in v katerem so se nahajali ministri Marković, Trifković, Vujičić in Sršić. Razmislili so vprašanje, kako naj se tolači posamezne točke zakona o oblastni upravi, ker iz besedila zakona ni povsem jasno, katere agende spada v kompetenco velikih županov in katere ostanejo pri ministrstvih.

Beograd, 2. aprila. g. Na današnji seji ministrskega sveta so razpravljali tudi o vprašanju praktične izvedbe zakona o obli oblastni upravi, o vprašanju, kateri posli pokrajinskih uprav se prenese na velike župane in kateri posli ostanejo v kompetenci ministrstev. Ker se je pri teh vprašanjih pojavilo veliko spornih in nejasnih točk, se bodo najprej te točke jasno določile, potem se bo šel realizirati zakon.

Pred novo grupacijo Srednje Evrope

VSTOP AVSTRIJE V MALO ANTANTO? — NAČRT SREDNJE-EVROPSKE GOSPODARSKE ZVEZE.

Praga, 2. aprila. s. Tukajšnji politični krogi pripisujejo bližnjemu obisku dr. Seipela in dr. Zimmermanna v Pragi velik političen pomen. Neka politična kombinacija trdi, da je namen tega potovanja doseči zblizanje Avstrije z Malo antanto in sicer v obliki priključitve Mali antanti za gotovo dobro. Baje namerava dati dr. Beneš ob tej priliki iniciativo za to, da se ustvari kompozicija malih srednjeevropskih držav v svrhu ustvarjanja Srednjeevropske gospodarske antante. Države gospodarske antante bi si dovolile znane carinske in prometno-tarifne olajšave ter bi organizirale skupno gospodarsko sodelovanje ter medsebojno gospodarsko pomoč. Baje namerava tudi Madžarska zaprositi za vstop v to zvezo, če se ustvari, in praški politiki celo trdijo, da namerja grof Bethlen na novo v to svrhu posetiti dr. Beneša, katerega je nedavno povprašal, ali bi njegov obisk v Pragi ne bil morda neprijeten. Bethlen doslej še ni dobil odgovora.

Budimpešta, 2. aprila. i. Ministrski

FINANČNO-EKONOMSKI KOMITET.

Beograd, 2. aprila. p. Jutri dopoldne ob 11. bo seja finančno-gospodarskega odbora ministrov. Na tej seji bodo razpravljali o izvoznih carin na pšenico in koruzno moko. Stavil se bo tudi predlog, da se tovarne za svilo prenesejo v področje finančnega ministrstva.

SPORAZUM Z BOLGARIJO.

Beograd, 2. aprila. p. Danes dopoldne je posetil ministra za zunanje stvari dr. Ninčić naš poslanik v Sofiji g. Rakić. Kakor doznava Vaš dopisnik, je Rakić prišel v Beograd po posebnem naročilu beogradske vlade radi ratifikacije sporazuma v Nišu.

tožitelj. Lani, ko je šlo za to, da bi postal naš ožji rojak, Slovenec, ravnatelj celokupne državne delavske zavarovalnice, kdo je bil tisti, ki je klical javnost na pomoč, naj to z vsemi sredstvi prepreči? Ravno klerikalci so bili, ki se slovenskega kandidata na vse mogoče načine sumničali, mu podtikali, kar so le mogli ter napeli vse strune, dokler ga niso strmoglavili in dokler ni bil postavljen — da govorimo v klerikalnem žargonu — tujerodec na to mesto, kjer se etekajo milijoni slovenskega, hrvaškega in srbskega denarja.

Tudi to je res, da je naša uprava v marsičem slaba. Mi morda upravičeno

NOVA DOTACIJA ZA SVETOSAVSKE NAGRADE.

Beograd, 2. aprila. g. Kralj je z ozirom na poročila vseučilišč, da dijaki povolno napredujejo, stavil vsaki fakulteti zopet večji znesek na razpolago kot svoje darilo za Svetosavske nagrade. Od tega se je nakazalo fakultetam beogradskega vseučilišča 12.000 dinarjev, zagrebškega vseučilišča 10.000, ljubljanskega 10.000, subotiskega 2000 in skoplanskega 2000 dinarjev.

IZ NEMŠKE VLADE.

Berlin, 2. aprila. s. Državni predsednik je imenoval dosedanjega zakladnega ministra dr. Alberta za ministra za obnovo.

razpolago, ali jih ni, če ne gre drugače, vsilili, bi bila naša uprava danes gotovo boljša nego je. Leta 1919, je bilo že precej naših in hrvaških uradnikov v Beogradu. Ošli so. Mnogi radi pomanjkanja stanovanj in drugih materialnih neprivlačnosti, mnogi pa, ker niso našli dovolj zaslonbe. Ko so bili klerikalci na vladi s Proticem, niso ničesar napravili, da bi jim olajšali situacijo. Nasprotno. Praganjali so še tiste, ki so vztrajali. Zbog abstinence klerikalcev iz radičevcev je prešla uprava na enostranski tir, ki ni v korist države, pač pa v veliko škodo Slovencev in Hrvatov.

Polagoma pridejo že tudi široki sloji naroda do spoznanja, da je korak «proč od Beograda» v prvi vrsti nam samim v ogromno škodo. Parola «proč od Beograda» je voda na velesrbski mlin in bo lahko imela za posledico še slabšo administracijo ter še hujšo centralizacijo. Ta parola lahko privede do tega, da ostane po ustavi predvidena samouprava in decentralizacija na papirju. Pomagajmo ustavi do življenja ter sodelujmo vsi s sistematičnim delom na zgradbi državne uprave — potem se nam Slovincem ne bo treba bati niti Beograda niti Jugoslavije.

Ugoden vtis zavezniškega odgovora

SKORAJŠEN SPORAZUM NA VIDIKU?

London, 2. aprila. s. «Sunday Times» poročajo iz Carigrada: Nota zavezniškov, ki so jo sestavili v Londonu kot odgovor na protipredloge angorske vlade, je 1. t. m. došla semkaj in je napravila na tukajšnje politične kroge dober vtis, tako da politiki pričakujejo hitrega sklepa miru na podlagi obojestranskih popustitev. Nota je bila včeraj poslana dalje v Angoro.

Angora, 2. aprila. 1. Včeraj dospel odgovor zavezniškov na turške protipredloge je izmet paša komentiral parlamentarni komisiji za zunanje zadeve, nakar je odgovor (pravna) tudi svet ljudskih komisarjev v navzočnosti Kemala. Nota je naredila v krogih politikov in parlamentarcev ugoden vtis. Turki naglašajo, da je prežeta resnične želje po skorajšnjem sklepu miru in povoljni ureditvi

vi odnošajev. V nji izjavljajo zavezniški, da se bodo zopetna pogajanja vodila izključno samo v svrhu razpravljanja o gospodarskih klavzulah, ter izražajo nado, da bo sprito obojestranskih koncesij kmalu prišlo do sporazuma. Podaniški zavezniških držav v Turčiji naj sami uredijo svoje odnose do Turčije. Zavezniški so tudi večinoma ugodili turški želji po modifikaciji konvencije glede ureditve sodnih odnošajev tujih podanikov v Turčiji.

Deportacija Bolgarov iz Tracije.

Sofija, 2. aprila. s. Iz zapadne Tracije poročajo, da so Grki tamkaj 1330 Bolgarov, moških, žen in otrok odpeljali v internacijo na Kretu, kjer so brez strehe in zadostne hrane izpostavljeni grdemu ravnanju Grkov.

Krvavi spopadi v Essnu

NEMŠKI DELAVCI NAPADLI FRANCOŠKE VOJAKE. — ENAJST MRTVIH. — VEČJE ŠTEVILO RANJENIH.

Pariz, 2. aprila. 1. «Agence Havas» poroča: V soboto je v Essnu četa 11 vojakov z nadporočnikom na čelu hotela v garaži Kruppovih tvornic rekvirirani nekaj avtomobilov. Delavci so na klic siren prihiteli iz tovarne in naskočili francoske vojake s kamenjem in jim grozili s samokresi. Vojaki so oddali eno salvo v zrak, ker pa to ni pomagalo, so po pravilnem predhodnem opozorilu ustrelili v grudo delavcev, od katerih je bilo 5 ali 6 mrtvih, 80 pa ranjenih.

Kmalu potem so Nemci na cesti ustavili vojaški avtomobil in pretepli v njem sedeča francoska inženjerja, rudniška nadzornika, Snowdena in Sauveya in jima odvzeli ure, listnice in listine. Oba inženjerja so odvedli v Kruppove pisarne. Prvega so imeli za Angleža in so mu zato bolj prizanašali. Sauveya pa so poškodovali oko. Vse te incidente so povzročili agenti organizacije «Schuppo», ki se skrivajo v Kruppovih tvornicah. Ravateljstvo tvornice Krupp je običajno kompromitirano, ker je s sirenami pozvalo delavstvo k napadu na naše vojake. Zdi se, da je bil napad že davno organiziran.

NEMŠKA VERZIJA.

Berlin, 2. aprila. 1. Ko so v soboto Francozi hoteli rekvirirati avtomobil Kruppovih tvornic v Essnu, so delavci na poziv siren odločili delo in se podali k vohodu, ki pa je bil zastražen po francoskih vojakih s strojnimi. Do pol 12. ure so dobili Francozi ojačenje in so postavili pred delavce 6 strojne, iz katerih so brez opozorila in brez predhodnje salve v zrak ustrelili med delavce in ubili

11 oseb, 32 težko in 50 lahko ranili. Od težko ranjenih jih bo deset gotovo še umrlo.

V mestu vlada silno razburjenje in panika. Mnogi ustavljajo vojaške avtomobile in je pretepla še več francoskih častnikov. Popoldne so došli v Essen iz okolice tri stotnje pehote z 10 tanki, ki sedaj krožijo po mestu, dočim so se vsi Francozi umaknili v vojašnice.

Vest o essenskem incidentu je povzročila v Berlinu silno agorčenje. Za prihodnje dni se organizirajo številne protestne in žalne manifestacije, vlada pošlje v kratkem antantnim in nevtralnimi državami novo protestno noto.

ARETACIJA KRUPPOVIH DIREKTORJEV.

Berlin, 2. aprila. 1. Francoske zasedbene oblasti so sprito zadnjih krvavih dogodkov v Kruppovih tvornicah aretirale danes vse štiri ravnatelje tvornic, Rudna, Ritterja, Osterleina in Bauerja, češ da so ukazali s sirenami pozvati delavstvo k odporu.

Francozi so v nedeljo zasedli pristanišče v Mannheimu in premogovna skladišča v Schleglu, v Düsseldorfu pa rudnika Emsch in Lippe, kjer se nahaja nad 30 tisoč ton že izkopanega premoga.

BENEŠ O POSREDOVANJU.

Praga, 2. aprila. 1. Dr. Beneš je izjavil dopisniku lista «Češko Slovo» o poruharskem konfliktu: «Ne dvomim, da se bo ta konflikt v kratkem mirno rešil. Treba je le, da nastopi Nemčija s konkretnimi predlogi, do katerih, kakor tudi do posredovanja, mora gotovo priti».

Kancelar Seipel v Rimu

SPREJET OD KRALJA IN PAPEŽA. — ROŽNATI IZGLEDI.

Rim, 2. aprila. 1. V soboto ob 11.30 je kralj sprejel avstrijskega kancelarja Seipela v avdienci in ga je potem povabil k obedu, katerega se je udeležil poleg italijanskih dostojanstvenikov tudi avstrijski poslanik v Rimu. Popoldne je dr. Seipel odpotoval iz Rima v Montecassino in se je vrnil v Rim v nedeljo zvečer.

Dr. Seipel je izjavil dopisniku «Giornale d'Italia», da se je kralj živahno zanimal za razmere v Avstriji, za trgovinske odnose Avstrije in Italije in za železnice ter da je izrazil željo po zblizanju in gospodarskem sodelovanju obeh držav.

Obsodba bolgarskih ministrov

Sofija, 2. marca. g. Včeraj je bila izrečena razsoda nad ministri Radoslavovega kabineta. Na dosmrtno ječo so obsodeni Radoslavov, Sončev, Pečev, Popov, Dilcev, Petkov, ostali pa so obsodeni na ječo 5 do 15 let. Razen tega so vsi obsojenci izgubili vsa državljanska prava.

AMERIŠKI PODJETNIKI NA DUNAJU.

Dunaj, 2. aprila. s. Na povratku iz mednarodnega kongresa trgovskih zbornic je prislopo te dni odposlanstvo ameriških podjetnikov semkaj, da se podučijo o gospodarskem položaju in o možnosti industrijskega razvoja v Avstriji. Med delegati so predsednik trgovske zbornice v Washingtonu Barnes in podpredsednik Butterworth, zastopnik trgovske zbornice v Bostonu Montgomery in drugi. Prihodnje dni pričakujejo še drugih ameriških in holandskih delegacij.

Papež zapusti Vatikan?

Pariz, 2. aprila. 1. «ECHO de Paris» doznava od škola v Lurdu, da je ta pozvan v Rim, da spremlja papeža na njegovem potu v Lurd. Potemtkem je italijanska vlada papežu dovolila izhod iz Vatikana. Vendar pa ta vest še ni uradno potrjena.

KATASTROFA V RODBINI JAPANSKEGA CESARJA.

Pariz, 2. aprila. 1. Svaka japonskega mikada kneza Pita in Širokava sta se včeraj na avtomobilskem izletu Pariz-Cherbourg smrtno ponesrečila. Avtomobil se je zalezel v bližini Périerea v drvo in se razbil. Oba kneza in šofer so bili na mestu mrtvi, Pitova soproga in njuna družabnica pa sta težko poškodovani. Avtomobil je vozil s hitrostjo 125 km na uro.

DARUJE ZA CIRIL-METODOVO DRUŽBO.

Resnica o 16 milijonih lir

«Jadranski banki» žilica ne da miru. Ne more počivati brez politike in časopisnih napadov. Zopet se je spravila v svojem glasilu, ki je obenem glasilo radikalne stranke, na boj in seveda gre vnovič proti dr. Zerjavu.

To pot radi znaših 16 milijonov lir, ki jih je dobila naša vlada v St. Margheritski pogodbi na razpolago za razdelitev med denarnimi zavodi, oškodovanimi vsled konverzije avstro-ogrske krone. Jadrska banka zama z izjavo boji. Ni vredna politične polemike in dr. Zerjava ni treba braniti pred njenimi malo vrednimi napadi.

Vprašanje, kako naj jugoslovanska vlada razdeli teh 16 milijonov, ki jih ima dobila od Italije za ureditev nepravilnih denarnih zavodov radi konverzije krone ni vprašanje Jadranske banke. To je obče državno in če hočete obče narodno vprašanje. Če je Jadrska banka že 7. aprila 1922 imela posebno svojo pogodbo v žepu, naprosto jej je, sklicevati se na njo. Želimo jej pri tem uspeha.

A pogodbe, sklenjene v St. Margheriti, so pogodbe, sklenjene med dvema državama: Jugoslavija ima na razpolago 16 milijonov lir za ureditev škode, nastale denarnim zavodom ob konverziji. To drži, vse drugo je govornična. Državniki, ki bi dal le enemu kapitalistu, kar mu je dano na razpolago, brez te omejitve, bi bil zločinec, ki nezbežno pride na zaženo klop.

Mi te zadeve ne bomo spustili iz oči. Ne radi Jadranske banke. Informirani smo in vemo, kakšnih sredstev se je poslužila banka in njeni zaupniki, da spravijo našo državo v smatoto. Jadrska banka naj si išče denar pri Capellu in Luccioleju. Bog blagoslovi. A ne potom Jugoslavijo na račun našega zadružništva.

16 milijonov lir se mora razdeliti pravilno in pravično med dolžnike avstro-ogrske krone za plačilo upnikov v Julijski Benečiji, ki bi brez tega prišli v krizo ali celo v katastrofo. To bomo za stopali, to je tudi prava vsebina St. Margheritske pogodbe. Če ima Jadrska banka še druge pogodbe, mi nimamo nič proti njim. A teh 16 milijonov lir je Jugoslavija dobila, ko se je odrekla svojih tozadevnih pravic iz St. Germainskega miru. Če je kdo in bodi to še tako visok gospod, kaj drugega obljubil, nego sto! tiskano v «Službenih Novinah», to ne spremeni pravic, ki jih je steklo na omenjenih 16 milijonov lir pred vsem našo zadružnostjo.

Mi pa se bomo za to pravno stališče borili tudi, če se zanj zavzemata gg. Korosec in Šček. Prepričani smo, da je danes z nami vsa poštena javnost v Julijski Benečiji in v Sloveniji.

Politične beležke

— **Krajevna organizacija JDS v Celju** prireja redne politične sestanke vsako sredo ob pol 9. zvečer v restavraciji Narodnega doma. Pristop imajo vsi organizirani člani JDS iz Celja in okolice. Za člane ožjega in širšega odbora je posebanje teh sestankov obvezno.

— **«Ne sme se dovoliti!»** Pod tem naslovom priobčuje beograjska «Demokratija» zelo stvaren uvodnik o politični situaciji, nastali po volitvah. V članku govori o radikalnih načrtih, kako bi si prilastili vladno se v bodoče in dobili obenem pooblastilo, da naredi «red v državi» in zavarujejo državno in narodno celovitost. «Moramo predvsem konstatirati — pravi «Demokratija» — da se tak eksperiment z radikali ne sme več ponoviti. Ne sme se pustiti radikalcem, da oni čistijo situacijo, ko so dosti jasno dokumentirali svojo nesposobnost, da se znajdejo v kompliciranih razmerah, in dokumentirali pomanjkanje vsakega realnega presojanja v politiki. Ali niso bili ravno oni, ki so to situacijo ustvarili?» Članek končuje z besedami: «Dolgoletna izkušnja nam je pokazala, da je radikalnem oblastni cilji vseh želja in vsake akcije. Zato se v današnjih zamotanih razmerah ne sme dovoliti radikalcem, da po svojih strankarskih receptih rešujejo težka državna vprašanja in razčističajo situacijo, ker bi v tem slučaju zašla država v še težji položaj, iz katerega bi ne bilo več izhoda.

— **Resnost italijanskega projekta za reški konzorcij.** Pod tem naslovom priobčuje «Primorski Novi List» izrpen članek o vseh napakah italijanskega projekta reškega konzorcija. Po tem projektu bi bila ne samo Reka, temveč tudi oni deli našega ozemlja, ki bi prišli v območje konzorcija, za nas — tuje — ozemlje. Ako bi hotel šlovek potovati iz Sušaka v Crikvenico al. Dalmacijo preko točke, kjer končuje železnica, bi moral imeti pri sebi ne samo potni list za inozemstvo, temveč bi se moral podvreči carinski reviziji pri izhodu iz našega carinskega področja, kakor tudi potem pri vstopu na naše carinsko področje. Enaki proceduri bi bilo podvrženo tudi vse naše blago, ki bi se vozilo iz naših v naše kraje preko ozemlja konzorcija! Zanimivo pri vsem tem je posebno to, da so Italijani trdili, da imajo oni strokovnjake za take reči, ki jih mi nimamo in so naglašali, da so oni predložili poročno načrt, izdelan v vseh detajlih, naši delegati pa tega niso storili. Naša delegacija je takoj odgovorila na italijanski projekt stro-

kovnjaško in italijanski delegati so morali priznati vso stvarnost pripomb in kritike njihovega projekta, ki so ga nato revidirali. Spremembe so bile pa take, da nič ne popravljajo, temveč stvar samo še bolj komplicirajo in zato ni moglo priti do sporazuma. — **O prvem parlamentarnem porazu radikalcev.** «Riječ» poroča iz Beograda, da je povsem izključena možnost obnove neke poslovne koalicije demokratsko-radikalne. To je pokazala tudi seja finančnega odbora. Ker so demokrati dovolili današnjo vladi nekatere nujne potrebe, kakor onoznačenja dodatkov za železnice, so radikalec mislili, da jim bo šlo tudi vse drugo v finančnem odboru tako gladko. Na zadnjo sejo finančnega odbora pa so prišli vsi demokrati ter izjavili, da vsled političnega nezaupanja napram vladi ne morejo votirati nikakih nadaljnjih kreditov. Vlada je tako ostala v manjšini in doživela prvi parlamentarni poraz. Radikali so se jezili. Ministri so si izmišljevali vsakojake izgovore, da preprečijo ta poraz, a nič ni zaleglo, ostali so v veliki manjšini.

— **Radikalni načrti.** Radikalec poskušajo vse, da se sporazumejo z Radicem, obenem pa v časopisja, ki jim stoji blizu, propagirajo koalicijo z demokratami. Oni računajo tako, da se morda vseeno najde podlaga za sporazum z Radicem in bojo čakali na to do 15. aprila. Ako do tega dneva ne pride do sporazuma, se bo obrnil g. Pašić s posebnim apalom na demokratsko stranko, da bi stopila v koalicijo z radikali. V tej smeri razvija sedaj radikalna stranka svojo akcijo in pošilja v Zagreb dr. Supila, v listih, ki ji stojijo na razpolago, pa vabi demokrate v koalicijo. V demokratskih vrstah se — pravi «Demokratija» — odločno zavrača vsako sodelovanje z radikalno stranko, ki identificira svoje strankarske interese z interesi države in je pripravljena za skupno delo samo takrat, kadar pride v nevarnost njena oblast.

Po svežu

— **Proslava grške neodvisnosti.** 25. marca se je vršila v Atenah proslava 102. obletnice grške neodvisnosti. Svečanostim so prisostvovali kralj, polkovnik Plastiras, voditelj poslednje revolucije in zastopniki tujih držav. Položaj se je v Atenah v zadnjem času znatno izboljšal, tako da je vsaka nevarnost protirevolucije odstranjena.

— **Bolgarija pred volitvami.** Dne 5. t. m. poteče v Bolgariji rok za vložitve kandidatnih list za volitev narodnih poslancev. V zvezi s tem delstvom se opazja živahna delavnost strankarskih organizacij v celi Bolgariji. I zemljoradniški savez i opozicijske stranke postavijo kandidature za narodne poslance. Ministrski predsednik Stamboljski bo kandidiral v šestih okrožjih.

— **Kreditne banke za umetnike v Italiji.** Voditelj italijanskih futuristov Marinetti je izdelal načrt za ustanovitve denarnih zavodov, kojih edina naloga bi bila, subvencionirati umetniške manifestacije in oskrbovati umetnike z denarjem za izdelovanje njihovih del ter za umetniška potovanja in propagando. Marinetti je o tem svojem načrtu razpravljati tudi z Mussolinijem, ki je na ta predlog v principu pristal. Večina italijanskih časopisov pa govori zelo ironično o tem načrtu in pravi, da bodo težkoče velike, ker bi se radi ustanoviti takih zavodov brezmejno dvignilo število onih, ki bi se posvetili «umetnosti».

— **Osnutek modernega tiskovnega zakona v Češkoslovaški.** Češkoslovaško ministrstvo pripravlja novelo za tiskovni zakon. Prvotni tozadevni osnutek je bil odklonjen, ker so združenja novinarjev stavila nova zahteve.

— **Kredit za olimpijske igre.** Francoska zbornica je odobrila kredit v znesku 5 milijonov frankov za olimpijske igre, ki se bodo vršile prihodnje leto v Parizu.

— **Nemški komunisti proti italijanskim fašistom v Berlinu.** Berlinska «Rote Fahne» poroča, da se je 29. p. m. v Berlinu imela vršiti skupščina tamonjskih fašistov. Ob času ko bi skupščina imela biti otvorena, pa je udrla v dvorano večja množica komunistov in razpršila zborovalce. Voditelj italijanske fašistovske organizacije v Berlinu, kapetan Corrado, je sklical skupščino v svrhu dogovora za skupno delo z nemškimi nacionalisti.

— **Uvedba porote na Japonskem.** «Times» poroča, da je japonska gornja zbornica v Tokiju sprejela zakon, ki predvideva uvedbo porote v japonskem pravosodstvu. Nova institucija pa stopi na Japonskem v veljavo šele čez 5 let.

— **Ottokar Czernin na Holandskem.** Več holandskih univerzitetnih mest je pozvalo bivšega avstro-ogrskega ministra za zunanje zadeve grofa Czernina, da naj predava o mednarodnem položaju Evrope. Czernin se je temu povabilu odzval in bo prihodnji teden imel na Holandskem več predavanj. Čisti dobiček teh predavanj bo naklonil «ruhrskemu fondu».

— **Cene v Angliji naraščajo.** Angleška veletrgovinska indeksna številka je narasla od 193.7 meseca decembra 1922, na 196.1 meseca januarja in na 200.8 meseca februarja t. l. Najbolj so narasle v februarju cene premoga, železa, jekla in drugih kovinam, potem so nekoliko narasle tudi cene živinam in svinom.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Torek, 3. Ob 8. zvečer: Koncert opernega baritonista Aleksandra Balabana. Sreda, 4. «Otok in Struga». B. Četrtek, 5. «Othello». E.

Ljubljanska opera.

Torek, 3. Ob 6. popoldne: «V kraljestvu palčkov». Mladinska predstava. Izv. Sreda, 4. «Vrag in Katra». D. Četrtek, 5. «Nižava». Gostovanje gosposdične Hane Pirkove iz Bratislave. Abon. C.

Mariborsko gledališče.

Torek, 3. Zaprtlo. Sreda, 4. «Škrjančkov gaj». B. Četrtek, 5. «Velika noč». C in kuponi.

Dobrodela gledališka prireditev. V korist Dečjemu domu priredi Splošno žensko društvo dne 8. aprila 1923 ob pol 11. uri dopoldne matinejo. Sodelujejo učenke I. mestne dekliške šole pri Sv. Jakobu pod vodstvom učiteljice gđ. Milke Umbergerjeve in mladinski orkester pod vodstvom gosp. prof. Karla Jeraja. Uprižori se spevo-igra «Sirota Anka», ki jo je po Askerčevi baladi sestavila gđ. Umbergerjeva. Razen tega zapoje zbor malih Slovencev in narodnih pesmi deloma s spremljevanjem mladinskega orkestra. Opozarjamo na to zanimivo prireditev, pri kateri sodeluje sama mladina.

Koncert Aleksandra Balabana, ljubljanskega opernega baritonista, bo danes v torek dne 3. aprila ob osmi uri zvečer v dramskem gledališču v Ljubljani. Na sporedu so tudi operne arije in nekatere moderne pesmi ki jih je pel dosedaj po raznih velikih evropskih in ameriških koncertnih dvorah in gledališčih samo znameniti in prvi ruski baritonist Baklanov. Za našo koncertno publiko bodo nove operne arije iz Verdijevega «Othello», Thomasovega «Hamleta» in Rubinsteinovega «Demon». «Skopi vitez» je Rahmaninova najboljša kompozicija, polna dramatske sile. Ostali spored obsega izbor najboljših modernih ruskih pesmi.

Redni letni občni zbor pevskega društva «Ljubljanski Zvon», se je vršil preteklo nedeljo ob številni udeležbi društvenih ustanovnih, podpornih in rednih članov v društvenih prostorih. Predsednik br. dr. Anton Svigelj je v uvodnih besedah poudarjal pomen in napredek društva v minulem letu. Spomnil se je vseh med letom umrlih članov in tako med njimi prezasluznega za društvo sam, kakor za vso slovensko kulturo dr. Ivan Tavčarja. Predsednik je pozval vse navzoče, da so se v znak sožalja dvignili raz sedežev. Tajnik brat Dore Matul je izbrpno poročal o koncertih, sodelovanjih in drugih prireditvah društva, podal je statistiko članstva, pohajanja pevskih vaj itd. Blagajniško poročilo je pokazalo, da se je društvo vkljub velikim izdatkom za izdajo skladb, nabavo novega inventarja v finančnem oziru precej ojačilo. Prav tako sta br. arhivar J. Jamnik in gospodar br. L. Barič zaznamovala izdaten prirastek v njihovih poročilih. Pevovodja br. Zorko Prelovec je v daljšem govoru razmotril dosedanj napredek zbora «Li. Zvona» in zahteval smernice bodočemu delovanju. Br. revizorja L. Lombar in J. Meden sta predlagala absolutorij in zahvalo blagajniku in odboru za vestno in vzorno poslovanje. Vsa poročila je občni zbor sprejel z glasno pohvalo na znanje. Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor sledeči bratje in sestre: Častni predsednik dr. Anton Svigelj, poslevoedeč predsednik Alojz Drenovec, podpredsednik Jakob Lombar, pevovodja Zorko Prelovec, I. tajnik Dore Matul, II. tajnik Anton Meglič, blagajnik Lojze Lombar, namestnik Slavko Gärtner, arhivar Jože Jamnik, namestnica Minka Cizelj, gospodar Konrad Tavčar, odbornik Janko Krek, odbornica Marica Ramšak, zastavovodja Lojze Pip, namestnik Jože Drenovec, revizorja Jože Meden in Anton Gorjanc. Odbor je bil sprejet z velikim navdušenjem. Dve in pol uri trajajoči občni zbor je zaključil predsednik brat Lojze Drenovec s toplo zahtevalo častnemu predsedniku br. dr. Antonu Svigelju za njegovo dolgoletno poštovno delo v prid društva, obžalujoč, da zaradi zaposlenosti in boleznih ne more več aktivno posvečati svojih neprecenljivih zmognosti društvu, ter je pozval članstvo na neumorno, vestno delo v čast jugoslovanske pesmi!

Poziv slovenskim oblikujočim umetnikom. Dne 1. septembra 1923 se vrši otvoritev slovenske umetniške razstave v Hodoninu na Moravskem. Na sestanku slovenskih umetniških klubov, ki se je vršil v ponedeljek dne 19. marca so vsi klubi izjavili, da se razstave udeležijo. Izbrana je bila tudi jury s sestojem iz sledečih gg.: Jakopič, F. Kralj in S. Santel člani, Jama namestnik. Tehniška dela bo vodilo tudi v naprej S. U. J. O. U. — Udruženje vabi torej vse slovenske oblikujoče umetnike, da se te razstave udeležijo s svojimi najboljšimi deli. Prijave je vpsolati najpozneje do dne 1. junija 1923 ter bodo dotične tiskovine vsakemu umetniku na razpolago. Vsa za razstavo namenjena dela morajo biti z zaboji vred najpozneje do dne 15. junija predana udruženju. Kraj vpsiljavitve se bo javil pravočasno. Umetniki, kateri niso vključeni v nobenem klubu se morejo seveda razstave tudi udeležiti, vendar se priporoča, da se vključijo enemu izmed obstoječih klubov. Natančnejše informacije daje odbor (Tehnična srednja šola).

Cebular: «Knjigovodstvo za dvorazredne trgovske šole.» Ta knjiga, ki jo je

izdala kr. zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani, je pisana jako preprosto in razumljivo in je prava knjiga za pouk na dvorazrednih in nadaljevalnih trgovskih šolah, ter se mora zaradi svoje preglednosti in preprostosti ter praktične porablivosti priporočiti zlasti praktičnim trgovcem in samoukom; knjiga obsega tako enostavno kakor dvostavno knjigovodstvo, zaključek trgovskih knjig, poslovanje trgovine na drobno, nauk o trgovskih družbah, knjigovodstvo v komisijskih kupcijskih podjetjih, zlasti tudi poslovanje pri špedicijah in bankah in najpotrebnejše iz meničnega nauka. Knjiga je razpisana v bistvenem tudi ameriškansko knjigovodstvo in podaja jako poučljiv vzgled ameriškega žurnalca. Ta knjiga je kakor svoj čas izdano Podkrajškovo knjigovodstvo za lesne obrtnike, ki je izšlo v isti kr. zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani, izpolnila jako občutljivo vrzel naše strokovne literature in bo to knjiga, brez katere ne bi mogli izhajati noben knjigovodja, noben manjši trgovec in noben trgovski nastavljenec. Cena je pri obširnosti knjige jako zmerna.

Sport

Turn- u. Sportverein München - S. K. Lirija.

Prvi dan: 1 : 1 (1 : 1); drugi dan: 2 : 1 (1 : 0).

Za velikonočne praznike so nogometiški Lirije imeli za gosta moštvo Turn-u. Sportvereina München, ki je že lani nastopilo v Ljubljani v dveh tekmah, pri katerih je bilo obakrat poraženo. Turn-u. Sportverein München je znan klub, ki je pred kratkim porazil bavarskega prvaka Wackerja in ki uživa v nemškem nogometnem svetu dober sloves. Z ozirom na lanske poraze tega kluba v Ljubljani in tudi v Zagrebu je bilo pričakovati, da nam pošlje klub letos boljše moštvo kot lani in se tudi nismo varali. Moštvo, ki je v nedeljo in ponedeljek nastopilo pri nas, je bilo docela drugo kot lani in je našli Liriji določo priliko, da absorbira letos svojo prvo težo tekmo. Od teh je prva ostala neodločena z 1 : 1, druga pa je končala z zmago gostov z 2 : 1.

Predvsem moramo omeniti, da smo imeli priliko občudovati lepo tehniko večine monakovskih igralcev. V tem so gotovo nadkriljevali domačine. Že pri nedeljski tekmi se je opazilo, da leži moč monakovskega moštva v močni obrambi in tudi v krilcih, od katerih se zlasti odkuljeta desni in srednji krilec, ki je kljub svoji telesni napaki — manjka mu leva roka — najboljši igralec moštva. Pri srednjem krilcu se je moglo videti, kaj pomeni tehnika pri nogometu. Monakovska obramba je bila močna in sigurna. Pri drugi tekmi je v drugi polovici, ko je bila Lirija skozi v ofenzivi, odbila z lepimi akcijami vse napade domačinov, ki so prvi dan v napadu docela odpovedali.

Moč Lirije sta bila prvi dan srednji krilec in levi branilec. Ta pa je v ponedeljek taktično mnogo poprešil. Desni branilec je v nedeljo igral z geslom «Koste es, was es wolle» in s tem rešil razne nevarne situacije za Lirijansko mrežo. Naloga sodnika je bila težka. V nedeljo se je tekma vršila v precej ostrem tempu, drugi dan pa se je razvijala precej enakomerno in je Lirija nezasluzeno doživela poraz, ker se je zlasti napad mnogo razlikoval od prejšnjega dne. Mirno lahko trdimo, da sta si bili obe moštvi enakovredni moštvi, in je bila zmaga odvisna več ali manj od sreče. Kvalitativno smatramo gol, ki ga je drugi dan zabila Lirija za večji uspeh, kot oba gola gostov.

Sodnik g. Vodišek je bil prvi dan nekoliko nesiguren.

Predtekmi: prvi dan: II. moštvo Lirije : Svoboda Ljubljana 2 : 1; drugi dan: Slovan : rez. Lirije 1 : 0.

Druge nogometne tekme ob velikonočnih praznikih.

Zagreb. Po lepih rezultatih, ki jih je Hašk dosegel pri svoji zadnji turneji na Češkem se je z napetostjo pričakovalo gostovanje Uniona Žitkov v Zagrebu, ki je imel v programu dve tekmi in sicer s Haškom in Concordijo. Češkoslovaški gostje so ostali oba dni zmagovalci, in sicer proti Hašku z 1 : 0 in proti Concordiji celo s 3 : 0.

Derby : Penkala 2 : 0.

Dunaj: Vse tekme v nedeljo in ponedeljek so bile izredno dobro obiskane. Navesti hočemo le glavne. Od prvenstvenih tekem je bila le ena, in sicer so zmagali Amateuri proti Hakoah s 1 : 0. V tekmah za pokal je Wacker premagal Nicholson s 2 : 0. Nadalje je prvorazredna Vienna porazila Slovana s 3 : 0 in Sportklub z istim rezultatom Hertho. V ponedeljek je Sportklub igral neodločeno z Vienno z 1 : 1 in Hertha je premagala Slovana s 4 : 3. Poleg teh glavnih domačih tekem je videl Dunaj na svojih igriščih tudi tekme z zunanjimi gosti. Najvažnejša je bila tekma med Čechie Karlin in Amateuri, pri kateri so zmagali Čehi s 3 : 0. Ob tej priliki je znanl internacionalac Schafer (Madžar) nastopil za barve Dunajčanov. Čechie Karlin je eden najstarejših čeških klubov in je bil lani na tretjem mestu prvenstvene tabele. Po rezultatih, ki jih je dosegel doma in v inozemstvu, zlasti v Španiji, se more pričevati v prvi razred srednjeevropskih klubov.

Drugo mednarodno tekmo na Dunaju je dobila Hakoah proti bivšemu madžarskemu prvaku FTC. z 2 : 0. FTC. je bil osem let prvak Madžarske in je tudi

pomlad dosegel lepe rezultate. V preteklih tednih je dosegel le zmage, in sicer proti MAC. z 2 : 0, proti MAPC. z 1 : 0 in proti Zuglo z 2 : 0.

Plenarna seja S. K. Lirije, napovedana za danes, se preloži na sredo.

Dopisi

ŠKOFJA LOKA. Koncert, ki ga je priredila Glasbena Matica iz Ljubljane v nedeljo, 25. marca v Škofji Loki, je uspel nad vse sijajno. Občinstvo, ki je napolnilo vse prostore obširne dvorane Sokolskega doma, je z izrednim zanimanjem sledilo izvajanjem posameznih točk ter dajalo duška svojemu zadovoljstvu s frenetičnim aplavzom. Priproste jugoslovanske narodne pesmi, poleg onih umetnih skladb naših najboljših skladateljev, prednašane na način, kakor ga zna Glasbena Matica pod vodstvom mojstra Hubada, so izzvale v sicer mrzlih gorenjskih srcih vihar navdušenja, ki se je stopnjeval od točke do točke in ob koncu izvenel v pravo manifestacijo. Sokolsko društvo je po svojih zastopnikih izročilo pevskemu zboru med viharjem odobravanjem lovorjev venec in album s slikami, ki predčujejo razne momente iz gradbe Sokolskega doma, ravnatelju Hubadu pa istotako lovorjev venec. Glasbena Matica si je s tem koncertom vpletla med svoje lovorike nov, svež list, Škofjelokanom pa vtisnila krasen dan v trajen spomin — in to naj ji bo v zaščito in plačilo!

ZIRI. V nedeljo, dne 11. marca 1922 je vprizoril naraščaj Sokolskega društva v Zireh pod vodstvom sester Cirmanove in Zerjavove mladinsko igro «Snegulčica in Skratje», ki je nad vse pričakovano dobro uspešla. Vsi naraščajniki so svoje vloge skoro brezhibno izvršili, posebno pa so se odlikovali skratje, kraljica in kraljevič (Julče Ovekar), pri katerem se opazja izvrsten igralski talent. — Prireditev je bila od strani starišev in prijateljev mladine ter mladinskih iger zelo dobro obiskana, kateri se niso mogli načuditi tako sigurnemu nastopu domačih diletantov. — Igra je tudi pri šolski mladini vzbudila veliko zanimanja in je se mladeži kar trlo po dvorani. — Vsa čast marljivim učiteljicam Cirmanovi in Zerjavovi, kateri sta vse tako vzorno vodili in jima je bil trud ki sta ga imeli s skušnjami — s tako lepo uspešno igro — obilno poplačan.

SLOVENSKA BISTRICA. Mestni občinski odbor je v zadnji seji v glavnem razpravljao o dopisu okrajnega šolskega sveta v Mariboru glede ustanovitve meščanske šole v Slovenski Bistrici. Sklenilo se je soglasno, da se to vprašanje z ozirom na važnost in nujnost ne spusti z dnevnega reda. Mestna občina ne prepusti lasno šolsko poslopie, prevzame tudi stroške ustanovitve in trajno vzdrževanje meščanske šole v kolikor prihajajo v poštev stvarne potrebe šole. Ravno tako bo mestna občina naprosila denarne zavode, industrijska podjetja in okrajni zastop, da dovolijo primerne prispevke za nabavo učil. Ker je ustanovitev meščanske šole izredne važnosti, upamo, da bodo tudi okoliške občine znatno pripomogle, da se to nujno vprašanje v najkrajšem času ugodno reši.

AVTOMOBILSKA NESREČA PRI MEDVODAH.

Posledice «črne» vožnje. - Dva šoferja težko ranjena.

V soboto, ob desetih zvečer se je šofer komandanta dravske divizije, Josip Zupančič, odpeljal z avtomobilom iz Ljubljane na izlet proti Kranju. Z njim je šel tudi šofer pri vojaškem avto-oddelku v Ljubljani Anton Jerina, v avtomobilu pa sta sedela redar Bevc in njegova soproga. Vožnja ni bila službena in sta si šoferja kar na svojo roko izposodila avtomobil pri avto-oddelku dravske divizijeke oblasti.

Družba se je ustavila v Kranju in se proti polnoči vračala zelo dobro razpoložena nazaj v Ljubljano. Avtomobil je dirjal z vso naglico proti Medvodam. Tu se je pri znanem klancu zgodila nesreča. Zupančič je mislil zaviti v serpentine, vendar očitno ni obvladal položaja. Avtomobil se je z vso silo zalezel v tamkajšnjo gostilno. Posledica je bila strašna. Avto se je prevrnil in razbil in pokopal pod seboj oba šoferja, ki sta s težkimi poškodbami na glavi obležala nezvestna. Policaju in njegovi soprogi se ni zgodilo nič hudega, ako izvzamemo prestani strah. Oba težko ranjena so prenesli takoj v gostilno, kjer so jima podelili prvo pomoč. Bila sta oba močno okrvavljena. Postaja na kolodvoru v Medvodah je takoj ohvestila ljubljansko rešilno postajo, nakar sta oba močno okrvavljena. Postaja na kolodvoru v Medvodah je takoj ohvestila ljubljansko rešilno postajo, nakar sta oba močno okrvavljena. Postaja na kolodvoru v Medvodah je takoj ohvestila ljubljansko rešilno postajo, nakar sta oba močno okrvavljena. Postaja na kolodvoru v Medvodah je takoj ohvestila ljubljansko rešilno postajo, nakar sta oba močno okrvavljena.

O nesreči je bila takoj obveščena tudi komanda dravske divizije, ki je oddala strogo preiskavo pri avto-oddelku. Avto komandanta polkovnika Vučkoviča je ležal še večer razbit v Medvodah. Poškodbe šoferjev Zupančiča in Jerine so težke. Prvi ima velike rane na čelu in na ramah, drugi pa na očesu. Vrh tega ima močno raztrgane ustnice. Vendar pa po naših informacijah njihov položaj ni kritičen in ne obstoja nobena neposredna nevarnost. Vsekakor pa je «črna» vožnja končala dovoli tragično.

* **Cena «Jutra» v trafikah in v kolportadž.** Od 1. aprila naprej ostane cena «Jutra» le za navadne številke dosedanja (1 Din), kadar pa ima «Jutra» vsebine bogatiji priloga, stane v nadrobni prodaji 1 Din 50 par. Zadnji pasus je pomotoma izostal v našem sobotnem opozorilu, kar naj blagovoljivo kupovalci posrednih števil na znanje vzeti. Obenem vabimo vse čitatelje našega lista, da postanejo redni naročniki «Jutra». Sorazmerno jako nizka naročnina za «Jutra» v znesku 12 Din 50 par, omogočuje vsakomur, da ima vsak dan poleg najnovejših vesti na razpolago koristen vestnarski pouk in odlično razvedrilo. — Uprava «Jutra».

* **Naše posojilo v Franciji podpisano.** Iz Beograda poročajo, da je minister za zunanje zadeve dr. Ninčić prejel uradno obvestilo iz Pariza, da je francoska vlada podpisala sporazum o kreditu naši državi v znesku 300 milijonov francoskih frankov. Sporazum sta podpisala zastopnik francoske vlade in naš pariski poslanik. Sporazum je bil takoj predložen parlamentu v odobrenje. Posojilo se bo poročilo beograjskih listov uporabilo za državne potrebe, osobito za državi potrebne artikle, ki se bodo naročali v Franciji.

* **Angleški gost v Jugoslaviji.** Profesor slavistike na londonski univerzi gosp. N. B. Jepson, dober poznavatelj našega jezika in naše književnosti, je prišel v Ljubljano, kjer ostane nekaj tednov v svrhu študija naših razmer.

* **Petletnica prispege «Zvestoba za zvestobo»** Pet let bo v kratkem od nepozabnega zgodovinskega dne, ko so si v Pragi zastopniki češkoslovaškega in jugoslovanskega naroda slovesno zapisali zvestobo za zvestobo. Bilo je v poslednjem letu vojne, ko se je imela odločiti usoda bivše Avstrije in njenih narodov. Na obzorju se je pojavljalo svitanje svobode.

Prisego so doslej pošteno izpolnjevali Čehoslovanci in Jugoslovanci. Ljubljanska češkoslovaška in jugoslovanska liga praznuje ta jubilej dne 14. aprila t. l. s prireditvijo akade-mije v gorenjih prostorih kazinskih.

* **Ivica Petranović t. V Monakovem** je umrl v četrtek po težki operaciji šef oddelka za socialno politiko v Zagrebu, kr. banski svetnik Ivica Petranović. Pokojnik je bil že v zgodnji mladosti neustrašen propovednik narodnega jedinstva med Hrvati in Srbi in se tej ideji ni nikdar izneveril. Kot izboren upravnik je bil korekten in pravičen napram vsem porajenim in je zato užival velik ugled med urad-ništvom. Po prevratu je bil imenovan za velikega župana v Gospiću in po tem v Zagrebu, po smrti Ivana Ance-la pa je postal šef oddelka za socialno politiko.

* **Dragocena kasete kralja Petra.** Naš poslanik v Budimpešti je obvestil ministrstvo vnanjih zadev, da se je našla tamkaj dragocena kasete z inicijali kraljev, doma Karagjorgijević. To kaseto je svojedobno poklonil pokojnemu kralju Petru sedanji jeruzalemski patriarh. Naše vnanje minist-rstvo je v Budimpešti interveniralo, da se relikvija povrne kraljevskemu domu.

* **Kruh v Beogradu ceneji.** Po naj-svojeji naredbi mestne uprave se je cena kruha v Beogradu znižala za pol dinarja pri kilogramu in stan sedaj kilogram belega kruha 6 Din, kilo-gram črnega pa 5 Din.

* **Nov vlak Beograd - Zagreb.** S 1. aprilom je prišel v promet nov vlak med Beogradom in Zagrebom. Ta vlak ne gre preko Siska — po progi južne železnice — marveč preko Novske po državni progi. Iz Beo-grada odhaja ob 22-50 in prispe v Za-greb naslednji dan ob 16-16; iz Zagre-ba pa odhaja ob 13-29 in prispe v Beograd ob 4-50.

* **Promet s Sušakom.** Vsled prošnje meščanstva na Sušaku je minister saobračaja ministrskemu svetu pred-ložil načrt, da se čim prej vzpostavi železniški promet s Sušakom.

* **Naša vojna odškodnina od Nemčije.** Po statističnih podatkih je naša država prejela od Nemčije na račun vojne odškodnine raznega blaga za 116.873.235 zlatih mark, kar predstavlja vrednost dveh milijard 785 milijon-dinarjev.

* **Otvoritev prometa z Madžarsko.** «Politika» poroča, da se 1. aprila otvoril med Jugoslavijo in Madžarsko reden železniški promet preko vseh mejnih postaj, med drugim tudi na progi Pragersko - Budimpešta. Razven tega se začne direktni promet z brzo-vlaki med Beogradom in Budimpešto preko Osijek in Belega Manastira.

* **Pozor pred laškimi lirami.** Zadnje čase je v Italiji v prometu velika množina ponarejenih bankovcev. Ker prihajajo iz Italije v našo državo v obilnem številu italijanski trgovci, ki nakupujejo pri nas živino, ne izključe-na možnost, da se zanesa ponarejeni denar v našo državo, na kar se opozarjajo zainteresirani krogi.

* **Tehniška srednja šola v Beogradu.** V Beogradu se zgradi letos mo-derno poslopje za tehniško srednjo šolo. Ministrstvo za javna dela je v sporazumu s prosvetnim ministrstvom že odobrilo tozadevni projekt. Z do-lom prično v najkrajšem času. Ta šola bo prva svoje vrste v Beogradu.

* **Švicarski otroci pri nas.** Medna-rodni odbor za pomoč revnim otrokom v Zenevi se je do naše vlade obrnil s prošnjo, da mu v naši kralje-vini določi primeren kraj za šotarišče za približno 1000 slabotnih otrok iz Švice v starosti 12 do 17 let. Ministr-stvo za socialno politiko bo prošnji ugodilo.

* **Povračilo vojne škode.** Kakor poročajo iz Beograda, pripravlja mi-nistrstvo za pravosodje pravilnik za povračilo vojne škode vsem onim naš-im državljanom, ki jim je vojna pov-zročila škodo na ozemlju izven Sr-bije in Črne gore. Pravilnik predvideva prvenstveno način prijave vojnih odškodnin in ustanovitve sodišč za vojne škode.

* **Imenovanje na zagrebški tehniški.** Na predlog proforskega sveta tehniške visoke šole v Zagrebu so kontraktualne-mu rednemu vsučiliščnemu profesorju v Ljubljani Dimitriju Vladimiroviču Fro-stu poverjena predavanja iz predmeta «Rudarska merjenja» na geodetsko-in-ženjerskem oddelku tehniške visoke šole v Zagrebu.

* **Predavanje Splošnega ženskega društva v Ljubljani.** Vse naše žene opozar-jamo na predavanje, ki bo v sredo dne 4. aprila ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. Predava gospa Da-rinka Gruić iz Kamanice v srbskem je-ziku o svojem delu za zaščito dece v vojnih letih 1914—1918. Iz njenega pre-davanja bodo spoznale naše žene, koliko zmora energija in nesebična ljubezen enega samega človeka. Matere naj pripo-ljejo s seboj tudi svoje odrasle otroke, da spoznajo pravo, iskreno delo za do-movino. Vstopnine k predavanju ni; po-birali se bodo le prostovoljni prispevki za fond Dečjega doma.

* **Oskrbnina v hiralnicah v Ptuj.** V Vojniki se določa izza dne 1. aprila 1923 za tuzemce s 14 Din, za inozemce pa z 20 Din na dan.

* **Nasadi ob Bleiweisovi cesti poško-dovani.** Ravno kar je zasadil mestni vr-tarski urad na Bleiweisovi cesti od Er-javčeve ceste do Rimske ceste nov dre-vored, ki bo nekako suhoparno lice tega dela zelo olepšal. Našli pa so se zopet vandali, ki so komaj zasajena mlada drevesca do debel obrezali in jih s tem ob-so-dili na smrt. Pozivljamo naše občin-stvo, naj pazi na take vandale in jih, če jih zaloti, takoj naznani stražniku. Poli-cijsko ravnanje pa pozivljamo, naj izda primerna navodila tudi na stražnike da pazijo bolj na take vandale, ker je potemtakem hvalovredno delo mestnega vrtarskega urada Sisifovo delo.

* **Konjunktura mariborskih mlekaric.** Poročali smo, kako so mariborske mlekarice v dneh, ko so mamicke pekle po-tice, navile cene mleka na 35 kron pri litru. Že v ponedeljek pa so ponujale mleko zopet po 16 kron liter. Lepa prime-rica za učitelje narodnega gospodarstva.

* **O zanimivi borbi za mariborski sa-natorij** smo že dvakrat poročali. Sedanj-tadij znači epilog k vžitvam. Maribor-ski radikaleci so namreč vse svoje varo-vance invalide, železničarje, viničarje in vse ostale švabe «potegnili», le bratje Tavčarji, pri katerih je manevriral gene-ralni štab radikalski, so neštetarje kre-keje pograbili: te dni so dobili Tavčarji kot nagrado dovoljenje, da otvorijo sa-natorij v hiši, kjer imata že dva maribor-ska zdravnika, njihova sedanja nasprot-nika, koncesijo za sanatorij. Zdravnika se bosta seveda proti temu nečudenemu sklepu ministrstva za zdravstvo pritožila.

* **Hackenkreuzlerji na mariborskih ulicah.** Na velikonočne počitnice je pri-šlo v Maribor nebroj nemških študentov, ki so že par dni po mestu izživali z raz-nimi vsenemškimi znaki, zlasti z odzna-kom nemških fašistov Hackenkreuzler-jev. Na velikonočni ponedeljek pa so jo skupili. Na promenadi jih je ustavila gru-đa slovenskih mladeničev in zahtevala njihove znake; večina je takoj odložila bojna znamenja. Nekateri pa so se ob-otavljali in tako je nastala sredi dopol-dneva ob splošnem grohotu občinstva po Gosposki ulici prava tragikomična dirka za mariborskimi Teutoni. Na bojišču je končno obeležala cela zbirka germanskih insignij, celo podobice Vilhelma in Hin-denburga ni manjkalo.

* **Zopet velikonočno streljanje.** V ma-riborski okolici so proslavljali veliko-nočne praznike zopet z običajnim strelja-njem, da je skoro noč in dan bobnelo okrog mesta. Posledica pa je bila se-veda ta, da so v nedeljo in ponedeljek po-poldne pripeljali celo vrsto obstreljencev v mariborsko bolnico.

* **Sirjenje nemške posesti v Mariboru.** V hiši mariborskega Nemca Pirhana v Gosposki ulici je bila doslej podružni-ca «Slovenske banke», ki pa se je sedaj združila s «Slavensko banko». Krasne lo-kale pri Pirhanu je zasedel nemški trgo-vec s pohištvo Karol Prajs. Lepe pro-store kavarne «Beograd» na Aleksandro-vi cesti, doslej tudi v slovenski posesti, bo v poletju zasedel nemški trgovec s pohištvo Karol Wesiak.

* **Mrtvec v Soči.** Dva fanta iz Stan-dreža, ki sta ribarila, sta našla v Soči mrtvega mladeniča, ki ga doslej še ni-sjo spoznali. Po mnenju zdravnika je utonil dve uri pred dogodkom.

* **Težka nesreča v tovarni olja v Trstu.** V soboto zjutraj se je zgodila v tovar-ni olja pri Sv. Ivanu v Trstu težka ne-sreča, pri kateri bi bila kmalu dva de-lavca ubita. V skladišču tovarne so v visokih skladih nagromadene vreče se-men. Med skladi je ozek prehod za de-lavce. Ko je v soboto neki delavec skočil pri delu s enega sklada na drugi sklad,

je spravil iz ravnotežja nekatere vreče, nakar se je zrušila cela skladišnica, za-sula prehod in zakopala pod seboj dva delavca, ki sta šla ravno skozi. Tovar-ši, ki so opazili nesrečo, so reveža sicer takoj odklopili; bila sta sicer še pri živ-ljenju, imela pa sta polomljene roke in noge.

* **Železniška nesreča.** Kakor poročajo iz Beograda, sta na železniški postaji Rėnik na progi Beograd-Mladenovac trčala dva vlaka, prihajajoča iz Beograda, oziroma iz Mladenovca — baje veld kriv de nekega prometnega uradnika. Člove-kih žrtve ni bilo, materialna škoda pa je zelo velika. Promet je bil 14 ur ustavljen.

* **Navadna nesreča.** V Vodnjanski-ju v Istri se je prigodila te dni nenav-dna nesreča. 60 let stara žena zidarja Iva-na Andrečiča je ostala sama doma in ku-hala večerjo. Nenadoma ji je prišlo klun-bo. Padla je na ogenj, vnela se ji je obleka in se je vsled opeklin onemesti-la. Ko je prišel moč domu, je našel ženo mrtvo in vso ožgano.

* **Usoden most pri Sv. Ani.** Most pri Sv. Anu blizu Sušaka, kjer je bilo izvr-šenih že mnogo samomorov, je zahteval prošli terek zopet novo žrtev. 86 let sta-va Karmela Puhalovič se je omenjenega dne vrgla z mosta v samomorilnem na-menu. Padla je na brzojavne žice ter potem v globino 30 metrov. Bila je tež-ko poškodovana in je kmalu nato umrla. Vzrok samomora ni znan.

* **Vlom v stanovanje ravnateljca Bonci-ja v Wolfovi ulici v Ljubljani** je dvignil mnogo prahu in priznati moramo, če več aprilskih dovtipov. Senzacija je dosegla svoj vrhunec v soboto dopoldne, ko se je vršila na Marijinem trgu praveca brezplačna kinematografska predstava na prostem: lov na vlomilca po strehah. Do-lenčeva hiša je bila namreč blokirana, po strehah so se plazili neznanci, vendar pa nikdo ni mogel dobiti, koliko jih je bilo. Kadarkoli se je pokazala kaka glava, je bučnilo radovedno občinstvo v smeh in dovtip je sledil dovtipu. Pu-blika je bila namreč zelo hvaležna in e-vtrajala do konca, čeprav se je razela končno silno razočarana in se smatrala celo šerlokholmijsko kot velikonočno aprilsko šalo, zaradi katere je prišel ne-ki krovec v luknjo. Tajinstveni dogo-bek je s svojimi spremljajočimi okoliščini zavzel že res preveč tragikomično obli-ko in zato ni čudno, da se razširjajo o njem vedno bolj gorostasne stvari. I u-de je so v petek ponoči in v soboto ves dan iz strahu pred vionilci skrbno za-klepali duri in vrata in se pomirili šel v nedeljo v trdni veri, da je šlo za april-sko šalo. Toda aprilski dovtip na to le ni bil, preje halucinacija. Bomo vidli, kaj bo!

* **Z nožem.** V soboto zvečer je v So-kljčevi gostilni v Trnovem neki pijani hlapec trdke Fritsch na Cankarjevem nabrežju v prepiru z nožem oklal dva Sokličeva sina. Nasilnež je bil aretiran in izročen sodišču.

* **Napad na cestl.** V noči od sobote na nedeljo je v Spodnji Šiški neki vo-jak, ki je imel glavo zagrnjeno z zimsko suknjo, nenadoma potegnil samokres in ustrelil v nekega mimo prihajajočega železniškega uslužbenca. Krogla se je od-bila ob listnici in časopisih, ki jih je imel napadeni v prsem žepu in običala potem v desni roki. Napadalec je bil are-tiran, železniški uslužbenec pa prepeljan v bolnico.

* **Ukradeno kolo.** Mizarskemu mojstru Ivanu Andlovicu v Ljubljani je bilo v soboto dopoldne pred Kreditno banko ukradeno kolo znamke «Globus», vredno 3500 kron.

* **Roparski umor.** V Celovcu pri Smar-jeti na Dolenjskem so prošli teden ro-parji vlomili pri posestniku Alojziju Hri-barju ter odnesli 16.000 kron ter srebr-no žepno uro. Pri tej priliki so roparji umorili 13letnega Hribarjevega rejenca Josipa Peterela. Roparji so izginili brez sledu.

* **Čevlji domačih tovarn Peter Ko-zina & Ko. z znamko «Peko»** so naj-boljši in najcenejši. Zabeležite jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

VELIKA NOČ IN LJUBLJANČANI. Prazniki so letos prav zadovoljili občinstvo. Po stari ljubljanski tradiciji so poromale velike množice na prosto, da se oddahnjejo. Izletni kraji v neposredni okolici, Ježica, Št. Vid, Vič, dolenski kraji, bili so dobro obiskani, dalje Smar-jetna gora in Št. Jošt, kamor so poleteli tudi Kranjčani in drugi izletniki. Na Šmarni gori je bilo več tisoč obiskoval-cev. Seveda sta kakor običajno tudi le-tos trava in gozd na gori gorela... Obi-lo obiskana je bila Kamniška Bistrica, dalje Bled, Bohinj, nekateri so se povspe-li na Stol in Golico, tudi Kamniško sed-lo je dobilo svoje zgodnje obiskovalce. Smučarji so jo mahili v Planico in na Vel. Planino, več pogumnih turistov pa celo še na Ojstrico in Konja in dve dru-gi skupini na Triglav. Vsi vračajoči pri-povedujejo o izredno lepem vremenu v gorah, zlasti na velikonočni ponedeljek, ko smo tudi iz mesta in okolice vživali izredno lep in jasen razgled na naše pla-nine. V noči od nedelje na ponedeljek je v planinah snežilo in je temperatura ze-lo občutno padla.

V Ljubljani je obilo občinstva poseti-lo nogometni tekmi, o katerih poročamo na drugem mestu. Iz kratka, prazniki nam letos enkrat niso bili pokvarjeni, marveč so nas nekoliko osvežili za razne druge manj ugodne življenske prilike in nepri-liko, v katere se vračamo po dvolet-nem oddihu.

JUGOSLOVANSKA TRGOVINA

Z ZEDINJENIMI DRŽAVAMI

Kot priloga tedenskega poročila Zedi-njenih držav «Commerce Reports» je bil priobčen pred kratkim obširen pregled jugoslovanske trgovine in gospodarstva v letu 1921. Iz tega pregleda, ki prinaša med drugim tudi naše uradne statistične podatke o naši zunanji trgovini ter go-spodarstvu, povzemamo nekatere odlom-ke, ki se nanašajo na razvoj trgovine med obema državama:

«Trije so vzroki, ki v prav veliki meri ovirajo razširjenje ameriške trgovine v Jugoslaviji. Prvi in najtehtnejši je šib-ka kupovalna sila jugoslovanskega ljud-stva zaradi nizkega stanja vrednosti di-narja. Drugi vzrok je geografski polo-žaj, ki povišuje prevozne stroške ter za-kasnuje dostope blaga — neugodnost, katero povečujejo še bolj jugoslovanski carinski predpisi, ki določujejo vrednost blaga ne samo po tržni veljavi, temveč vračunajo k tej vrednosti tudi stroške za ovojčevanje (pakovanje) in prevoz-nino do vstopnega pristanišča. Tretji vzrok je nerazpoloženje ameriških iz-voznikov za dajanje kreditov lokalnim trgovcem; to je prav resna ovira, ker lokalni uvozniki zaradi pomanjkanja ame-riške banke ne morejo dobiti dolarskih kreditov in se morajo posluževati dinar-skih, da pokrijejo uvoz. To jim nalaga ves riziko, združen s padanjem in naraščanjem denarne vrednosti.

Kljub tem težkočam so mnoge ameri-ške tvrdke osnovala v Jugoslaviji svoje agencije ali pa imajo tam svoje zastop-nike ter trgujejo v državi s petrolejski-mi izdelki, bombažnimi izdelki, obuvali, avtomobili, avtomobilskimi pnevm-tikami, pisalnimi stroji, električnimi pri-pravami in raznimi drugimi izdelki.

Ni upanja, da bi se mogla ameriška trgovina z Jugoslavijo znatneje pove-čati, dokler vlada sedanje neugodno va-lutno stanje, posebno že zaradi tega ne, ker imata najmočnejši tekmovalki ame-riških izdelkov, to je Nemčija in Avstri-ja, valuto, ki je še pod dinarsko vred-nostjo.

Ameriški izvozniki, ki že imajo stike z Jugoslavijo in so bili v položaju, da so se lahko prepričali o poštenosti tr-govcev v tej deželi, bodo nedvomno pri-šli do zaključka, da je umestno povečati in razširiti trgovsko kredit. Ako se to zgodi, ne bo lokalni trgovci imeli toliko kapitala navezanega na pošiljave, ki tra-jajo dolgo časa. To bi omogočilo pro-met večjih količin ameriškega blaga pri isti glavni. Nemški izvozniki pošiljajo velike množine blaga v Jugoslavijo na odplačevanje tekoma časa, kakor se blago azpečava.

Pri več pošiljativah iz Zedinjenih drž-av se je pripetilo, da ameriški izvoz-niki niso v vsakem oziru ustregli na-ročnikom. To je povzročilo vznemirjenje in izgubo časa, če že nič drugega. Da se dosežejo najnižje pristojbine, naj vsa-ko pošiljatev spremlja spričevalo o iz-vozu.

Jugoslavija izvaž v Zedinjene drža-ve le mal odlomek tega, kar iz Zedinje-nih držav uvaž. Vrednost ameriškega blaga, uvoženega v Jugoslavijo, je zna-šala: leta 1920. 3.041.845 dolarjev in le-ta 1921. 1.927.057 dolarjev. Vrednost iz Jugoslavije v Zedinjene države uvože-nega blaga pa samo: leta 1920. 216.279 do-larjev in leta 1921. 123.329 dolarjev. Iz-važala je Jugoslavija v Zedinjene drža-ve celulozo, kožo, bruse za britve, okra-šeno lončeno blago, žajbelj, umetno gojene cvetlice, šipke (ročno delo), pre-proge, papirko, itd.»

Tu prinašamo samo odlomek omenje-nega spisa, iz katerega se vidi veliko za-nimanje Amerikancev za našo državo. Zedinjene države bi dobile rade v Jugo-slaviji stalno odjemalco svojih izdelkov. Naš izvoz v Ameriko se pa menda ne bo nikoli znatno povečal, ker mi nim-a mo večjih količin takih izdelkov in pri-delkov, ki jih Amerikanci rabijo. Gori omenjeno blago smo izvozili v Ameriko le v neznatnih količinah, in še to men-da samo slučajno.

TRŽNA POROČILA.

Položaj na žitnem trgu. Iz Vojvo-dine poročajo: Radi znižanja izvozne carine na pšenico je povpraševanje po pšenici iz inozemstva močno naraslo. Po naši moki ni povpraševanja iz inozem-stva, ker je madžarska moka radej pa-da ca madžarske krone znatno cenejša ne-go naša. Italija uvaž sedaj ameriško pšenico, ki ji pride cenejšo nego jugo-slovanska. Po koruzi je povpraševanje oživel in se pričakuje da se bo razvil živahen izvoz. Stanje posevkov je po-voljno. Pomladanska dela na polju se vrše neovirano.

Trg za jajci. V zadnjem tednu so cene precej nazadovale in se radi obilice bla-ga obeta še nadaljnje nazadovanje. Pred prazniki je bila povprečna cena za iz-vozna jajca komad 1.10 Din. Podoba je, da bo izvoz znatno padel, ker je po vseh državah sedaj dovolj blaga.

DOBAVA.

Dobava drv. V pisarni intendature komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se vrši 14. aprila ob 11. dop-ustmena licitacija glede dobave 11.117 m³ drv za potrebe garnizij Ljubljana, Celje, Ptuj in Slovenska Bistrica v ča-su od 1. junija do 31. decembra 1923. Predmetni oglas je v trgovski in obrt-niški zbornici v Ljubljani na vpogled.

— **Ljubljanski velesejem.** Za III. Ljubljanski vzorčni velesejem, ki se vrši le-tos od 1. do 10. septembra, se že budi do-ma in na tujem veliko zanimanje. Do-šlih prijavnih je že lepo število, ki pa z vsakim dnevom raste. Vsak, ki se je namenil letos razstaviti svoje proizvode naj v lastnem interesu dimprije pošlje izpolnjeno prijavnico sejmškemu uradu, oziroma naj takoj zahteva prijavno tieko vino. S tem koristi le sebi, ker si zasig-ura primeren prostor. Tudi uprava la-že sedaj upošteva razne želje udeležni-kov. Prijavni rok se bo brezopogojno zak-ljučil s 15. junijem. Lani so morali od-kloniti okrog 50 trvdč, ker je zmanjkalo prostora. Vsa pojavnila daje pismeno in ustno urad Ljubljanskega velesejma v Ljubljani, Gospoevetska cesta, telefon št. 140.

— **Jugoslavija in kongres mednarodne trgovinske zbornice.** Zastopnik trgovin-ske in obrtne zbornice zagrebške Pero-slav Paskievič se je vrnil s kongresa mednarodne zbornice v Rimu, na kateri je bil navzoč kot edini delegat iz naše kraljevine. Kongresa se je udeležilo 32 držav, katere je zastopalo okoli 500 de-legatov. Naš poslanik je na kongresu podal obširno poročilo o gospodarskih prilikah v naši državi ter je bil v avdi-jenci sprejet tudi od italijanskega kra-lja. Delegat zagrebške zbornice se je ob tej priliki razgovarjal z delegacijo Zedi-njenih držav glede njenega poseta v Ju-goslaviji, ki pa je bil odložen za nedolo-čen čas. Na prošnjo predsedstva zborni-ce v Padovi se je Paskievič ustavil tu-di v tem mestu ter z zastopniki zbornice razpravljaj o izboljšanju trgovinskih zve-z med Jugoslavijo in Italijo.

— **Nabava morske soli v Italiji.** Iz Beo-grada poročajo, da bo uprava državnega monopola naročila 32.000 ton morske so-li pri neki italijanski tvrdki za ceno 4.192.000 italijanskih lir.

— **Reparacijske dobave Nemčije.** Iz Beograda poročajo, da je naša vlada prejela od 400 naročenih lokomotiv iz Nemčije na račun reparacij doslej 372 lokomotiv. Ostale lokomotive nam bo dobavila Nemčija do 1. maja.

— **Letni skupščini beograjske in za-grebške borze.** Zagrebška borza ima le-to skupščino dne 14., a beograjska dne 15. aprila z običajnim dnevnim redom.

— **Berlinska podružnica beograjske banke Brača Bošković** je spremenjena v delniško družbo s predhodno glavnic 50 milijonov mark, ki se namerava v krat-kem času povišati na 300 milijonov mark.

— **Pogajanja o trgovinski pogodbi med Jugoslavijo in Avstrijo pričnejo.** kakor poročajo, dne 10. aprila v Beogradu.

— **Banka «Bohemia».** «Venkov» poro-ča: Članom predsedstva češke agrarne stranke se je sporočilo, da je predsed-nik banke «Bohemia» poslanec dr. Ku-bicek resigniral na svoj poslanski man-dat, da se pri izvedbi likvidacije banke «Bohemia» izločijo politični vplivi.

— **IV. mednarodni veliki sejem v Li-bercu.** Od 11. do 19. avgusta 1923 se vr-ši v Libercu v Češkoslovaški mednarod-ni veliki sejem. Uprava velikega sejma je vključ vsem finančnim težkočam ske-nila znižati sejmске pristojbine ter bo v trgovskih in spedijskih oddelkih pre-ekrbelo lastno postrežbo. Tudi vlada bo posetnikom velikega sejma dovolila pri-merne olajšave, kakor znižano vožnjo itd. Prijavna pola naj se pravočasno za-hteva od sejmškega urada v Libercu. kajti prostori se določujejo po redu do-hajajočih prijavnih, ki morajo biti naj-kasneje do 1. maja 1923 pri omenjenem uradu.

— **Aktivnost češkoslovaške trgovinske bilance v letu 1922.** preračunana v do-larje, se ceni na 144 milijonov dolarjev napram 60 milijonov v letu 1921.

— **Obtok bankovcev v Avstriji** se je od 15. do 23. marca zmanjšal za 20 mi-lijard na 4237.9 milijarde avstrijskih K.

— **Avstrijska zlata pariteta** je določo-ena od 2. do 8. aprila na 14.450 avstrij-skih kron.

— **Vzorčni veliki sejem v Padovi** se vrši od 1. do 15. junija. Obrazci za pri-jave, pogoji, cene za prostore in druge podrobnosti so na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— **Madžarska pospešuje izvoz.** Iz Bu-dimpešte poročajo: Poljedelsko minist-rstvo je dovolilo poleg že dovoljenih pre-dmetov še izvoz ovsa, prosa, ajde, grozdja sadja, sliv, maka, lanu, konoplje, hmelja in čebule.

— **Obtok bankovcev v Nemčiji** se je po izkazu 23. marca povečal za 683.1 milijarde na 4.9 milijona mark.

— **Padeč marke** — posledica neuspeha dolarskega posojila. Iz Berlina poročajo, da tuje devize zopet naraščajo, in sicer se smatra to kot posledica slabega uspe-ha dolarskega posojila.

— **Zlati carinski nadavek v Nemčiji** je določen od 4. do 10. aprila na 494.900 %.

— **Mnogo živine v Argentini.** «Pester Lloyd» poroča, da je v Argentini silno mnogo goveje živine. Teleta se iz bo-jazni pred pomanjkanjem krme večinoma pokoljejo. Slično stanje je bilo v Argen-tiniji pred 15 leti.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik P. Brozovič. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Trboveljski premog in drva

stalno v zalogi vsako množino
Družba Ilirija, Ljubljana,
Kralja Petra trg 8. — Tel. 220.

Krvavi kardinal

Zgodovinski roman

XXXIII.

Oblega v ulici Courteau.

Kraljeva hči povese svojo roko, katere ubogo bitje pred njo noče sprejeti, da bi segel vanjo. Iznova jej lica zarude jeze. Ravno isti občutek je nekoliko popreje zlomil njen ponos. Sedaj se gospodična obrne proti temni molčeči gneti palače. Ki se črni iz mraka, in ta okret naj bi bil morda sporočil mojstru borenja, da je njegova avdijenca zaključena in končana. Njene ustnice drgetajo v nervoznem razburjenju, kajti njena volja mora krotiti močno občutek, ki prete, da jo bodo premagali, dasi dekletu njihova naravni povsem jasna. In morda ... morda se baš pripravlja zadnja njena beseda, trpka, ker bi ta beseda morala prikriti hudo duševno borbo dekletove, borbo, za katero pa mojster borenja ne sme izvedeti nikdar ... Toda v tem trenutku se pojavi iz teme postava, začne se vzdih, potem krič, ... potem stopi ona nedoločna in nejasna postava iz teme bližje. Pa saj to je Lancelot, zvesti služabnik hiše, ... majav je, kakor da se le iz težke drža na nogah; in z medlim glasom, polnim groze, krične:

«Pozor!»
Annais plane, Trencavel se zravna. Ona postava vikne iznova:
«Pozor! Rešite se!»
«Ti, Lancelot?» vprašaje vikne An-

naiss. «In ranjen? Kako to? Od koga? Kdaj? Kje?»

Stari služabnik ne odgovarja na ta vprašanja polagoma, razbujeno. Vse lice mu je krvavo roke, siva glava, obleka okrvavljena, ker je dobil strašno rano v grlo. Zato sedaj je slabotno zagrga:

«Prihajajo ... več ko trideset ... Saint-Priac jih vodi ... Bežite ... kardinalovej ... jaz ...»
In pade na lice, drgetaje se še zvi-je na suhem peku in izdihne. Annais se zasoli. Rada je imela tega starčka, zvestega dolgoletnega služabnika hiše. Ta smrt vzbuja njeno najgloblje sočutje. Kaj še ne bo konca žrtve, preganjanja, krvi? Z nepopisno nežnostjo poklekne k truplu, «u zapre oči, mu prekriža roke na prsih. Pomoli kratko molitvico. Potem vstane. Odločnost jej sije z obraza. Neki dolgi pred vratni nekaj strašno počti.

«Vrata lomijo!» pravi Trencavel mirno.
«Saint-Priac!» zamrmra deklica.
«Ne ... raje smrt!»
«No torej!» dostavi Trencavel z nepopisno mirnostjo. «Vidite torej, da imam še vedno pravico in vzroka dovolj, da čuvam nad vami, ali pa, da se dam za vas ubiti ...»
Nov udarec, nov tresk se zasliši od zunanjih vrat. Trencavel potegne meč in stopi pred Annais.
«Ta meč, to kri, to življenje, ... ali sprejemate vse to za svoje?»
«Da!» pravi Annais, zmedena bolj radi naglasa teh besed, kakor radi njihove vsebine in okolnosti tega strašnega trenutka.

«Dobro! Napreji!» zakliče Trencavel glasno, z glasom, kakršnega slišimo sicer le v sanjah, kajti v takšnem glasu se izraža vsa sila in vsa duša z močjo, ki je v običajnem življenju ne poznamo ...

Saint-Priac in njegovi so dospeli v ulico Courteau. Četa se takoj razvrsti za spopad in napad. Baron je od Corignanovih ljudi izvedel, da ni nikdo zapustil palače. Deset mož postavijo zato na vrata, po tri k vsakemu oknu sprednje fronte. Potem stopi pod Corignanovim vodstvom do vrat, ki vodijo z ulice na vrt. Seboj imata osem najboljših meševalcev, najprejdrnejših napadačev. Kajti gre za to, da se polaste Trencavela ...

Stari Lancelot je baš ta hip obhobil svojo običajno večerno stražo in pristopil s svojo laterno k vrtnim vratom, najslabši postojanki v trdnjavi lepe Annais.

Zapustili smo Rascasse v premišljevanju, kako bi najlažje in najsigurneje preprečil Corignanov uspeh in se mesto njega sam najbolje in najsigurneje polastil Trencavela in lepe Annais ter tako premagal tekmece in si sam zaslužil lepo nagrado in visoko pohvalo kardinalove. In premišlja, če ne bi bilo najbolje da odloži udarec proti žrtvam za poznejši čas, ko se bo kardinal zdel ta udarec še potrebniji in nujejši, za sedaj pa da bi bilo morda celo najbolje, da bi se Trencavel in Annais rešila, samo da pride Corignan ob sadove svojega truda ...

Razmišljanje njegovo je dolgo in trudopolno. Ko se bliža svojem koncu, je noč že temna. Rascasse najprej misli, da bi sledil Corignan po njegovih sledovih. In res mu sledi do onih vrtnih vrat, ki so zaklenjena.

«Jasno je, da je prokleti kozl fratrovski šel tudi!» razmišlja Rascasse pred zaklenjenimi vrati. «Vzel je ključ in zaklenil za seboj. Sedaj ima pristop vedno prost. Potem je stekel do kardinala. Falot! Seveda! Zli se mi, da ga kar slišim, kako se je pohvalil! ... Da, tudi je odšel in tudi se vrne ... Torej ga moram tukaj pričakati!»

Tako razmišlja in se skriva pod nek grm. Kmalu tudi zasliši njegovo vajeno uho bližajoče se korake in pri- tani žvanket orožja Seveda takoj vé, kaj pomenijo ti glasovi. Zamrmra: »Prišel je oborožene blapce seboj ... Prihajajo ... Naj pridejo, bomo potem videli, kako in kaj ... Toda, kdo prihaja tudi?»

Svetilka se približuje z vrtni strani. Bil je Lancelot Naenkrat plane stari služabnik. Tudi on je slišal šum prihajajočih. Zato poskoči sedaj k vratom.

«Zmagal!» zakliče kapucin in plane na vrt. V temi pa ne vidi ničesar, zato dostavi previdno: «Naprej, dečki!» in obstane, da bi se skril za njimi. Ko pa ne sliši niti koraka niti ne vidi nikogar, ki bi mu bil sledil, se obrne in ostrmi. Vrata so se bila za njim zopet zaprla ključ ce je obrnil, tako se je vsaj slišalo v temi, ubogi Lancelot pa odhaja težko ranjen, da umre pred Annais in jo še pravočasno opozori na opasnost.

«Odprti!» zarjove zunaj Saint-Priac. «Požuri se, hej, kozl kapucin!»
«Vrata so začarana!» zamrmra Corignan in lasje se mu naježijo. «Nikogar nisem videl, nikogar ni tukaj, in vendar se je ključ pravkar obrnil, sam sem jasno slišal ...»
«Ali odpreš brž, kapucar?» kolne Saint-Priac iznova za zidom in glas mu prihaja grozeč.

Ves prestrašen pristopi Corignan k vratom, ta hip pa tudi že odleti, ker je dobil silen sunk v trebuh. Štiri korake daleč pade vznak, pa se v silnem strahu zopet pobere in klavirno zakliče: «Gospod baron, vrag me jemlje ... vrag mi ne dovoljuje ...»
«Vrag naj te vzame!» rjove bešno Saint-Priac na oni strani. Poplašeni mi svoje izlajstvo! Na glavna vrata, z menoj, dečki!»

In Saint-Priac se spusti v dir, njegovi blapci pa z njim, da dosežejo v pravem času glavna vrata in si pribore pristop v palačo od tam.

«V imenu kralja!» vpije vred njemu Saint-Priac in ropota s tolkačem po vratih.

(Dalje prihodnjik).

Objave

* Društvene vesti v tej rubriki stanejo do 30 besedi 3 Din, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din več. Vse druge objave do 30 besedi stanejo 5 Din vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din več. — Objave se plačajo vnaprej in jih sprejema uprava «Jutra», Prešernova ulica 54, tel. 36.

* *Pevke in pevce Glasbene Matice v Ljubljani* opozarjamo na predavanje gospe Darinke Grujčeve iz sremske Kamenice, kjer so bili lansko leto njeni gostje. Predavanje je v sredo, 4. aprila ob 8. zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. — Splošno žensko društvo.

* *Splošno žensko društvo v Ljubljani* vabi vse članice in prijateljice, ki hočejo pomagati pri dobri stvari, da se zanesljivo udeležijo sestanka v torek, 3. aprila ob 5. pop. na Rimski cesti 9.

* *Gremil trgovcev v Ljubljani* poroča svojim članom: Izpravevala o preizkušnjih za rokodelskega pomočnika so kolika prosta. Istotako so kolika prosta učna pisma, katere izstavljajo stanovske obrtnice zadruga o priliki oprostite rokodelskih vajencev. Učna spričevala, katere izdajajo rokodelski mojstri sami svojim vajencem po dovršeni učni dobi, pa so zavezana taksi 10 Din.

* *Ljubljanski mestni magistrat* je nedavno po časopisih opozoril javnost, da je vožnja gnojnice po mestu dovoljena le med 10. uro zvečer in 6. uro jutraj. Ker ima pa obstoječi ljubljanski cestno-policijski red v § 163. strožje določilo, ostaja tudi znanprej pri tem strožjem določilu, t. j. da se smejo stranišča prazniti in prevažati gnojnice ter drugi smrdljivi in ostudni predmeti le med 11. uro zvečer in 5. uro jutraj. Proti ravnanju se policijsko kaznuje.

* *Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani* se najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so na kakoršenkoli način pripomogli do nepričakovano lepega uspeha oljčnih dni. Občinstvo je pokazalo kolasičam svojo izredno naklonjenost ter ni zavračalo večje miru in sprave, posekanih v naših solčnih jugoslovenskih gajih, temveč je prav marljivo posegalo po njih ter s tem pripomoglo do lepe vsote, približno 88 tisoč kron. Vsakdo, ki je prispeval v ta namen, naj bo uverjen, da je izvršil plemeniti, človekoljuben čin, kajti kolasičice so od tega nabranja zneska oddale 50 tisoč K za «Dežji dom». Naša iskrena javna zahvala velja g. ravnatelju Gozdu in njegovim neustrašnim golcem za požrtvovalno pomoč. — Odbor.

* *Samski dom v Mariboru*. Prejeli smo: Podnajemnikom, ki so še hujeje izkoriščani kakor so najemniki od gospodarjev in onim nestalnega bivališča, ki prihajajo po daljših opravkih v Maribor, ter so prisiljeni plačevati drage hotelske sobe, se nudi prilika, da si preskrbe samostojno, prijetno in zdravo stanovanje. Za te vrste stanovalcev, katerih je v Mariboru mnogo, namerava kreditna in stavebna zadruga «Mojmir» zgraditi prijeten «Samski dom». Reflektanti, ki žmorejo primerno naplačilo ozir. nuditi garancijo, naj se čimprej obrnejo na pripravljani odbor omenjene zadruge, ki se nahaja v Mar-Stanu.

* *Deška meščanska šola v Ptuju*. Trgovca Robert Rosenfeld, Ljutomerska cesta 26 v Ptuj, je daroval deški meščanski šoli v Ptuj za nakup učil in učnih pripomočkov 250 Din za kar se mu ravnateljstvo najtopleje zahvaljuje.

* *Prostovoljno gasilno društvo v Blatni Brezovici*, priredi letos vrtno veselico, dne 3. junija. Zato naproša vsa okoljska gasilska društva, da na to nedeljo ne bi prirejala svojih veselice. — Odbor.

* *Dražba občinskih lovov*. Pri okrajnem glavarstvu v Radovljici se bodo oddala v zakup občinska lovišča za dobo petih let, t. j. od 1. julija 1923 do 30. junija 1928 in sicer sledeče dneve: v pondeljek dne 23. aprila loviščin Kranjska gora, Rateče in Kropa; v torek, dne

24. aprila loviščin Jesenice, Koroška Bela in Gorje; v sredo, dne 25. aprila loviščin Bohinjska Bistrica, Srednja vas in Bled; v četrtek, dne 26. aprila loviščin Ljubno, Leše in Mošnje; v petek, dne 27. aprila loviščin Lesce, Ovišje, Radovljica in Predtrg. Dražba se prične ob določenih dnevih točno ob desetih v uradnih prostorih okrajnega glavarstva.

* *Izgubljen*. V soboto zvečer je neki akademik izgubil v kavarni Zalaznik zlato dozo z monogramom A. T., na notranji strani pa se nahajal napis: «V spomin 5. oktobra 1919. M.» Pošteni najditelj se naproša, da odda dozo v upravi našega lista.

Bičevnike

iz pravega koprivovega lese

(Zürgholz), naradne gladke, politirane, luksuzne, težke (furmanske), pletene itd. izdeluje in rudi po primerih ceah
Prva jugoslovenska tvornica tržaskih bičevnikov OGRIN & PERIC.
Laveca pri Ljubljani. 550

V urejeno trgovsko agencijo in komisijsko podjetje se sprejme

družabnik

z aktivnim sodelovanjem in nekaj premoženjem. Ponudbe pod «Sigurna bodočnost 508» na upravo «Jutra». 508

Ravnokar došlo: 28/1

pomladanske

novosti

J. Šinkovic nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

Dve trinadstropni hiši

z lepim, prostim trgovskim lokalom, v centru Ljubljane (100 korakov od glavne pošte) na naj-
lepsi in najprometnejši ulici.

ugodno naprodaj!

Naslov pove uprava «Jutra». 519

Tovorni avto

nosilna teža 4000 kg, 35 HP, v zelo dobrem stanju, z novimi polnimi gumiji, je naprodaj ali se pa zamenja za dobri tovorni avto z 2000 kg nosilne teže. Vpraša se pri Štefanu Haselbachu, Celje. 510

Prostori za trgovino in stanovanje

se iščejo v najem

v prometnem kraju Slovenije, v mestu ali na deželi. Cenjene ponudbe se prosijo na upravo «Jutra» pod «Promet». 501

tirolski lodni

za sportne obleke, solidno in trpežno blago pri trdnici 59/V1
N. & E. Skrberec, Ljubljana, Mestni trg 10.

Zamenjate

se v industrijskem kraju v Sloveniji
trgovska in stanovanjska hiša,

trgovina z vaem inventarjem za graščinsko posestvo. Pri večji vrednosti se doplača.

Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zamena». 551

Zemljišče

tik kolodvora v Ljubljani, najpripravnije za skladišče

se ceno prodaja.

Vprašati pri anononem zavodu Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica št. 5, pod «Skladišče». 504

Zastopnike

sprejememo v vseh krajih Slovenije pod zelo ugodnimi pogoji. Pismene ponudbe na Glavno zastopstvo «L' UNION», francoska zavarovalna družba, Ljubljana, 54 Sv. Petra cesta št. 33.

Trstje

za strope izdelujem z najmanjšimi stroji in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji ceni. 38
I. Jugoslovenska tvornica Bakula
Jos. R. Pech, Ljubljana
Gradaška ulica 22. Tel. 531.

Mali oglasi

stanilo v državnem davkom na imetje vred do 20 besedi Din 5.—, vsaka nadaljnja beseda 30 nar. več. — Plaše se vedno naprej (tako tudi v znakah). Na vprašanje odgovorja uprava in, ako je vprašanje priročno, znak za odgovor ter manipulacijska pristojbina (1 Din).

Službe

Zastopniki

za komisijsko ali provizijsko prodajo «Kometa» teknočega čistila za parkete se iščejo za Ljubljano, Maribor in Zagreb. Ponudbe na «Kometa» tvornica, Celje. 1115

Leoni strokovnjak

z najboljšimi referencami in večletno prakso išče mesta kot akviter ali kaj sličnega pri kakem večjem podjetju. Ponudbe pod «Akvi-ter» na upravo «Jutra». 1117

Kontoristinja,

zmožna slovenskega, nemškega in hrvskega jezika v govoru in pisavi ter stroje-
pisja, se sprejme. Reflektira se izključno na provostno moč. Ponudbe je poslati na trdnico G. & Comp., Celje, tovarna zlatnine. 1120

Elektromotor 1118

se poceni prodaja, 1/2 konjske sile, 220 Volt, zaradi pre-
membe toka, pri Antonu Mervarju, Trbovlje 1/88.

Vajenec 1110

za čevljarji obrt, ki se je že nekoliko časa učil, se spre-
jme takoj po dogovorjenimi pogoji pri Francu Šiferju, čevljarjem mostru, Škofja Loka.

Učitelj 1108

ali učiteljica za klavir išče gospod. Ponudbe je poslati pod «Klavir 300» na upravo «Jutra».

Dva delavca za strojni obrat,

enega za podplatenje in drugega za pripravo je (Schmitt-und Alant-fräser) se išče za takojšnji nastop. Odra se samo na provostne moči, bi

Isčem 1105

mesto šteparice. Naslov pove uprava «Jutra».

Blagajničarka

se sprejme v trgovino z mešanim blagom na deželi. Prednost imajo gospodinje ki znajo šivati. Ponudbe pod «K 40» na upravo «Jutra». 1054

Mlinar in šegar

se sprejmeta za takojšnji nastop. Reflektira se edinolo na samostojno delo. Samci imajo prednost. Plača po dogovoru. Lumir & drag v Križevcih pri Ljutomeru. 1082

Prodaj

Lepe, sladke krme,

več vagonov, ima naprodaj Matija Šmid, Nova vas, St. Jurij ob juž. žel. 1113

Kostanjevega lesa,

nekaj vagonov, za takojšnji dostavo in do konca maja t. l. ter nekaj vagonov popola mahovih bukovičev, cepljenih, za takojšnji dostavo kupi Rudolf Dergan, trgovca, Laško, ter pri tem obvezne ponudbe za 100 kg franko vagon na kladalce postaje. Istotako se sprejme trgovski pomočnik mešane stroke, dober prodajalec, proti dobri plači in vsi skrbijo v hiši ter se ozi-
le na dobro moč. Ponudbe je poslati na gori imenovano trdnico. 1112

Velika trgovska hiša

prav blizu glavne pošte v Ljub-

ljani, na zelo prometni cesti se ugodno prodaja. Ponudbe pod «Glavna pošta» na upravo «Jutra». 1102

Hiša 1080

z vrtom in gozdom, sredi trga v Zelenikah, se ceno prodaja. Ivan Tavcar, krojač, Zeleniki 98 und Škofjo Loko.

Stanovanja

Mala soba s hrano

se takoj odda. Naslov pove uprava «Jutra». 1116

Ravno

Tibi družabnik

za novostanovljeno podjetje, ki izdeluje predmet, kateri se v Jugoslaviji še ne izdeluje, se išče. Podjetje je neodvisno od uvoza sirovin in je visoko dobičkonosno. Potreben kapital Din 50.000.—. Po natančni pojasnili pišite na naslov: Poštni predal šte. 5, Celje. 1114

Velika zaloga

raznovrstnih otroških vozikov, lesenih vozikov na 4 kolesih, dvokolesa najnovejšega tipa, malih in novjših motorov, živalskih strjev in vsakovrstnih delov. Invermika na delo in na drobno, poceni. Sprejemajo se tudi vsa popravila. «TRIBI NA», tovarna dvokoles, otroških vozikov in delov. Ljubljana, Karlovska cesta 4. tere

Obrtnik

z dobrim obrtom išče v svrhu novečanja obrta posojilo o 10.000 do 20.000 Din pro-
dobrim obrestim ali soudeležb-
za dobo 12 mesecev. Ponudbe pod «Dobra» očitve na upra-
vo «Jutra». 1100

FRAN RAVNIHAR
LJUBLJANA, Linhartova ulica št. 25.
Stavbeno in umetno tesarstvo, stavbeno mizarstvo,
parna žaga in lesna industrija.
Telefon št. 415. — Pošt. ček. zavod št. 11.428.
Prevzemanje zgradb, hiš, vil, stolpnih streh, vrtnih ulic, balkonov verand, stopnic, vrat, oken, mrežaste nosilnice za industrijske stavbe, dvorane, in razstavne zgradbe, za večje razpeltine od 12 do 40 m po mojem sistemu.

Priporočamo knjigo
Dr. Jos. Tičar, Nalezljive bolezni.
Opisi važnih nalezljivih bolezni z navodili za nego bolnikov. S slikami.
Cena s poštnino vred 16 Din 50 p.
Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.